

pesti kiállítás alkalmából kitüntetteknek az érdemeiket és okleveleket. A megnyitási ünnepélyt a dalárda zárta be a himnusz elénekével. A közönség érdeklődéssel szemlélte a csinosan berendezett iparmuzeumot, melynek létesítésén *Thuróczy* fővámgazgató és *Ráth* iparegyleti elnök kiváló ügyszeretettel fáradozott. A székely egylet gyűlése iránt a kormány is érdeklődést tanúsított. Trefort miniszter Szalay miniszteri tanácsos által képviseltette magát, Széchenyi miniszter üdvözlő levelet küldött, ugy szintén gr. Szapáry és b. Kemény miniszterek s Tisza Kálmán miniszterelnök, ki 100 forinttal alapító tagja lett az egyesületnek. Az évi jelentést *Nagy Gábor* titkár terjesztette elő. Megemlékezett a kiállításon bemutatott székelyházi, az ipar érdekében hozott 4000 forintnyi áldozatról, mely azonban bizonyára busásan meghozza kamatait az épen most főállított iparmuzeumban, mely mint olyan páratlanul áll ma az országban. Az egyesület vagyona ez idő szerint alapítványokban, értékpapírok és készpénzben 28,098 frt 66 kr. Az egyesület elnökéül újra *Hajós Jánost* választották, alelnökül *Deák Farkast* és *Thuróczy Adolf* fővámvivatali igazgatót s a választmányba beaválasztották *Ráth Károlyt*. A muzeum gondozása *Kovács Ferencz* apát-plébánosra van bízva.

MI UJSÁG?

A szerb királyné *Szliácson* az első napokat meg lehetőségen visszavonultan töltötte s csak az utolsó napokban kocsizott ki a közeli erdőségekre a kíséretével. A közönség kíváncsisága eleinte zavarta a királynét, de most már a fürdő parkjában is tesz nagyobb sétákat. A fiatal *Sándor* trónörökös a nap legnagyobb részét a hegyekben tölti, *Biniczky* ezredes kíséretében. A királyné e hó végeig marad *Szliácson*.

A történelmi kiállítás. A Budavár visszavételének megünneplése alkalmából rendezendő történelmi kiállítás tárgyai — kevés kivétellel — megérkeztek s a városligeti múcsarnokban nagyban foly a rendezés munkája.

Majláth Béla a héten magával hozott a *bécsi császári kincstár* híres gobelinjeiből négyet, melyeket ő felsége engedett át kiállításra. A gobelinek közül kettő vonatkozik Budavár bevételére míg a másik kettő korábbi, de szintén magyarországi történelmi jelenetet ábrázol. A négy kiváló műtárgy értéke az átadási jegyzőkönyv szerint 80,000 frtva van becsülve. A múcsarnokban a két középső terem falain lesznek elhelyezve. A *bécsi hadi muzeumból* is 90 tárgy érkezett, csupa török harci és házi eszközök; nevezetesen ijjak, puzdrák nyilvesszőkkel, pajzsok, buzogányok, csatabárdok, handszárók, puskák, puskaportartók, gyönyörűen kirakott fegyverek, turbános kucsmák, köztük egy arannyal gazdagon díszített vezéri kucsma, melynek értéke 800 forint, továbbá egy rabláncz (zindzsir) öt fogoly számára nyakkötével, 16 lófarkos zászló s egy óriás nagyságu ugynevezett vér-zászló, mely utóbbinak a törököknél épen ez a jelentősége volt, mint nálunk a véres kardnak; ha veszélyben volt a haza, a szultán kibontotta e zászlót s maga vezette seregeit az ellenség ellen. Egy török sátor egyes részei is vannak a kiállításban, melyeket valószínűleg máshonnan ki-egészítenek s a múcsarnok középső termében az egész török hadisítort felállítják. — Ujabbán *Turcsányi Ödön Nyitra megyéből* XVII. századbeli husz olajfestésű arczképek küldött be, melyek közül alig egyet-kettőt ismertek föl, de mint kosztümkép valamennyi érdekes s fiatalabb festőink közül már többben kérték engedélyt azok tanulmányozására. — A cs. kir. műtörténelmi gyűjteményből, valamint *Koburg Fülöp* hercegtől nagybecsű érme s a cs. és kir. hitbizományi gyűjteményből rézmetszésű arczképek érkeztek. A 116 bejelentő közül eddig már 108 küldötte be tárgyait, melyeknek száma 1691, tehát csupán 8 kiállító van még hátra, köztük a *gráci fegyvermuzeum*, *Eszterházy* herceg és *Bubics* apátkanonok 300-nál több tárggyal, melyek azonban már mind utban vannak. A nagyobb kiállítók közül csupán *Bécs* várostól nem érkezett még értesítés a tárgyak elküldése felől. E szerint ha a még hiányzó egy-két magánkiállító végleg el is maradna, a tárgyak száma így is meghaladja a 2000-et, tehát a bécsinél jóval gazdagabb s előreláthatólag érdekesebb is lesz.

Győry Vilmos siremlékére eddig 4000 frt gyűlt össze. Az elhunyt barátai alakult bizottság elhatározta, hogy *Győry* sirja felé *Székács* siremlékéhez hasonló fekete gránit oszlopot emeltet, mely 850 frtba fog kerülni. A siremléket szeptember hó második felében fogják felavatni. *Dalmady Győzöt* kérték fel, hogy alkalmi költeményt írjon. 200 forint alapítványt tesznek le, melynek évi kamatai a sir gondozására lesznek fordítandók. A fenmaradt 3,000 frt a budapesti árvaszeleknél lesz elhelyezve, a gyermekek közt egyenlő részben felosztva, de nagykorúságukig a kamatokat az özvegy élvezi. Az értekezletmegkeresést fog intézni a pesti magyar evang. egyházhöz, hogy az ügy további gondozását vegye kezébe.

Haynald bibornok-érsek Emsben időzik. Ott használja a fürdőt Vilmos császár is. A bibornok jun. 28-ikán a császárhoz ebédre volt meghíva.

* **Kegeletes gondoskodás.** Esztergom megyében, *Párkány* mezővároska r. kath. temetőjében, a község egy buzgó és lelkes tagja, *Klement István* gyógyszerész, attól a kegeletes szándéktól vezérelve, hogy a holtak sírjait fedő pázsitot s bokrokat és virágokat száraz időben is lehessen üdítő harmatban részesíteni, saját költségén kutat ásott s lapunk szerkesztőjét kérte föl, hogy e kegeletes kut fölé valamely jónévű költőtől néhány sornyi feliratot eszközöljön ki. A kut a temető egy alkalmas központján elkészült s bő vizével teljesen biztosítja a létrehozója által táplált nemes szándékot. Oldalai belül téglával vannak kirakva, tetején pedig csinos vörösmárvány lapon arany betűkkel vésve áll a kis alkalmi költemény, melyet lapunk egy ismert munkatársa, a hozzá intézett felkérésre, teljes készséggel irt s bocsátott a kút tulajdonosának rendelkezésére.

A hat sornyi vers, mely a kut nemes gondolatát s kegeletes rendeltetését fejezi ki, im itt következik:

Ha elapad a könny a gyászolók szemén,
Vagy kedvesökhöz ők is sírba szállnak,
S harmatja nyári hön nincs a fűszálnak:
Szomjú virágokat megöntözgetem én,
Hogy zöld legyen a sírokon a hant
S enyhébb az álmom ott alant!

(1886 április hó)

A **lipótvárosi bazilikáról** évek óta ismétlődik a hír, hogy nagyobb erőlyvel fognak építéséhez. *Ybl* Miklós építész nem is mulik, de a rendelkezésre álló költségek mindegyre kimerülnek, s a míg összegyűl ismét, addig aztán szünetel, vagy alig-alig foly a munka. A közoktatásügyi miniszteriumnál most ismét fél millió forint áll rendelkezésre, de évi részletekben. *Ybl* az erre az évre 70,000 frtig készített munkaprogramot mintegy 68,000 frtos munkával kiegészítette. Különösen sürgeti a nagy kupola építésének megkezdését. A templomépítő bizottság azt javasolja ennél fogva a tanácsnak, hogy intézzen sürögős felterjesztést a miniszterhez, melyben a kért 50,000 frt segélyen kívül még 68,800 frt segélynek a folyó évre való utalványozását kérje. A jövő évi munkaterv később fog megállapíttatni s a miniszterhez fölterjesztetni.

Püspöki muzeum Nagy-Váradon. *Ipolyi Arnold* nagyváradai püspöknek nagybecsű műgyűjteményei és régiségei vannak. Most azt tervezi, hogy ezeket, valamint mindazokat a régiségeket, melyeket dr. *Rómer Flóris* a múlt években a püspökség és káptalan költségén ásott ki, a püspöki palotában összegyűjti. Egész muzeum lesz ez.

A kirándulásokra nem igen látszik kedvezőnek ez a nyár. Az írók és művészek társasága *Konstantinápolyba* tervezett kirándulása elmaradt, mert az olaszországi kholera következtében vesztégyáraknak lettek volna alávetve, az utból pedig az *Adriai-tengert* nem akarták kihagyni. A magyar mérnök- és építészegylet pedig *Oroszországba* készült, a hidak, vízipítesek, vasutak megtekintésére. Már július elején indultak volna, de ez a kirándulás is meghiúsult, miután az orosz vasutak nem adták meg a kért árleszállítást.

Magyar tudósok Ázsiában. *Décsy Mór* ismeretes magyar utazó és dr. *Schaffarzik* Ferencz m. kir. geologus, kik két előtt Budapestről tanulmányutra indultak *Kisázsia*ba, egy haza érkezett levél szerint a napokban megérkeztek a *Káspi-tenger* mellékre, hol hosszabb ideig fognak tartózkodni, minthogy dr. *Schaffarzik* a magyar kormánytól azt a megbízást kapta, hogy utjában mindenütt, de különösen a *Káspi-tenger* partján, *Baku* környékén a nagy számban levő petroleum forrásokat és a petroleum előfordulására vonatkozó geologiai viszonyokat behatóan tanulmányozza. Az északkeleti *Kárpátok* magyarországi lejtőin gazdag petroleum-forrásokat vélnek feltehetően. A petroleum-források nyitását részint a kormány, részint hazai és külföldi tőkepenzesek vennék kezükbe.

Indián keresztelés Budapesten. Az állatkertben tanyázó indiánok jun. 27-ikén nagy keresztelést tartottak, természetesen a közönség ismereteinek gyarapítására.

A kis rézbőrű vajjon nálunk született-e, vagy pedig máshol, s vajjon nálunk volt-e először hőse «keresztelői» ünnepnek, ez egészen mellékes kérdés a *sioux*-indiánok szokásaival szemközt. Nagy közönség gyűlt össze. Előhozták az ujszülöttet, letették egy

bivalybőrré, azután sorban körül ülték a vén indiánok és egy ideig örültek a kis gyereknak. Majd a legvénebb pipára gyújtott, egyet szippantott és tovább adta a béke és barátság füstölő jelvényét. Aztán a legöregebb indián fölállt és beszédet tartott társaihoz. Erre valami porral behintették a kis sarjadéket, és mindnyájan meg is csókolták. A gyermek szerepe ezután véget ért, visszavitték a sátorba. Következett az áldomás. Elővezettek egy kecskét. Egy indián tartotta a két szarvánál fogva, a másik pedig egy kést tartott a nyaka alá, a harmadik pedig egyszerre két pisztolyt a barom homlokának. A mely pillanatban a pisztoly elsült, a kés átszelt a szegény kecske nyakát és így duplán megölték. De ha még egy szikra élet maradt volna is a kecskében, még azt is kioltották volna, mert neki estek, összefaragták dicséiseikkel a vonagló állatot, szőrös bőrs darabjait nyársra szurták és úgy pörkölték és ették meg. A közönség nem valami nagy élvezettel nézte ezt az indiánus lakomát.

Löher ur. A bajor állami levéltár igazgatója ez. Pár év előtt elég gyakran emlegették nálunk egy könyve miatt, melyet Magyarországról irt, s melyről *Hunfalvy Pál*, jeles tudósunk igen derék bizonyítványt állított ki a müncheni tudós bölcsességéről. *Löher* urat most felszínre hozta ismét *II. Lajos* király tragikus végzete. *Löher* ur a szerencsétlen király környezetéhez tartozott, s ő volt megbízva azzal, kutatna országot, melylyel *Lajos* király elcserezné Bajorországot. És a lelkiismeretes tudós elment utazni a királyi pénztár költségén, utazott évekig, bejárta *Görögországot*, *Krimet*, *Ausztráliát*, *Amerikát*. Elvetődött hozzánk is s megírta «Die Magyaren und andere Ungarn» című könyvét, telve gyűlölettel a magyarok iránt. De nagyon természetes, hogy neki semmi ország sem tetszhetett, mert hátha azt kívánta volna meg uralkodója. Utazott tehát pompás kényelemben tovább és tovább. A rólunk irt könyvről *Hunfalvy* és mások kimutatták, hogy *Löher* tudományos és irodalmi képzettsége mily fokon áll. Hogy végül az jelentette királyának: nem akadt elcsereálni való országra, az természetes. *II. Lajos* király legnagyobb szerencsétlensége környezetében rejlett.

A veszettség ellen Bécsben is beoltanak, *Pasteur* módjára. A múlt héten hajtották végre az első beoltásokat *Albert* tanár klinikáján, s a műtetet dr. *Ullmann* végezte, ki több ideig tartózkodott *Párisban*, *Pasteur* mellett. Összesen tizenegyet oltottak be, számos orvos jelenlétében. A beoltottak közt három magyar is van; *Szántó János* 61 éves, *Kovács János* 25 éves és *Tizedes István* 14 éves *türkös* lakosok. *Türkös* községében ugyanis körülbelül 4 héttel ezelőtt egy veszett kutya megmárt négy embert, köztük *Tóth István* községi birót. Ezek közül senki sem tett jelentést, még a bíró sem szólt a jegyzőnek. Jun. 25-ikén hirtelen kitört *Tóth István* bíró a viziszony, melyet dr. *Pataky Albert* járási orvos azonnal fölis mert és jelentést téve a szolgabírónak, a hely színére hivatott dr. *Tartler* megyei főorvos, a ki is hozzájárult *Pataky* véleményéhez. A szegény bíró éjjel meghalt. A másik hármat dr. *Pataky* rögtön Bécsbe kísérte, mely czélra az alispán 300 frtot utalványozott. A 14 éves fiún a viziszony tünetei már *Türkösön* mutatkoztak.

A kholera most már egész közelünkben van. *Triestben*, az osztrák kikötővárosban az utolsó napokban több kholera-eset volt.

Kiszabadult rabok menedékháza. A fővárosban több emberbarát azon munkálkodik, hogy a tömlöcből megjavulva kiszabadult rabok számára menedékházat alapítson. Ebbe az intézetbe a kiszabaduló rabok közül mindazokat fölveszik, kiknek magaviselete és tettei teljes megjavulásra mutatnak, s ott becsületes munka mellett mindaddig teljes ellátásban részesülnének, míg más valahol megfelelő foglalkozást nem kapnak. *Rökk Szilárd* fővárosi bizottsági tag erre a czélra 2000 frtos alapítványt tett s azt a budapesti rabsegélyző egyesület kezelésére bízta, mely most meglehangú fölhívást bocsátott ki a nagy közönséghez, hogy az emberbaráti czélra lehető széles körben gyűjtést indítsanak.

Az állatkinzás. A belügyminiszter egy végzése kimondja, hogy az állatkinzásra nem csupán pénzbírság, hanem megbotránkoztatóbb esetekben fogságbüntetés is rovandó. Ugyanis közelébb egy vidéki botránnyos állatkinzás esete került felebbezés útján a belügyminiszter elé. A vidéki kihágási bíróság tíz frt bírságra ítélte volt az állatkinzás elkövetőjét, a miniszter ellenben csak öt frt bírságot szabott ki, de egy napi fogságot is mért a vádlottra, kimondva, hogy a botránnyos állatkinzásért mindig fogságbüntetés szabandó ki.